

Markstak

- af gødning eller ensilage

Hjørring Kommune
Miljø- & Naturkontoret

Markstak af gødning

- Det er kun komposteret dybstrøelse der må ligge i markstak. Materialet skal, være ensartet og have et tørstofindhold på min. 30 %.
- Den komposterede dybstrøelse skal opsættes i stakke, hvor der er luft nok til en ensartet omsætning. Tilstrækkelig med luft kan sikres ved;
  - en god struktur i stakken (nok halm af grov kvalitet).
  - at opsætte stakken med en gødningsspreder.
  - ikke at gøre stakken for bred eller høj. 2 m bred i bunden og ca. 1,5 m høj vil være passende til at sikre lufttilgang.
- Det er altid en god idé at udrulle omkring 25 cm halm, hvor stakken skal ligge. Det opsuger den væske, der presses ud af stakken.
- Markstakken skal være overdækket med kompostdug eller andet regntæt materiale.
- Markstakken skal overholde de afstandskrav, der ses på figuren overfor
- Stakken bør højst ligge samme sted i 12 måneder og ikke samme sted igen før efter 5 år.
- Markstakken må i øvrigt ikke medføre risiko for forurening af grund- eller overfladevand. Den må derfor ikke placeres på skrånende arealer mod vandløb og søer.

Hvornår er dybstrøelse kompost ?

- Dybstrøelse, der har ligget i en stald i mindst 3-4 måneder i gennemsnit, vil

ofte være så kompostlignende, at det må opbevares i en markstak. Der skal gå mindst 6 måneder imellem udmugninger for at opnå et gennemsnit på 3-4 måneder.

- Det er ikke altid nødvendigt at sammenblande og belufte dybstrøelsen før den sættes i stak. Lufttilgang skal dog fortsat sikres ved ikke at lave stakken for høj og bred.

- **Dybstrøelse fra fjerkræstalde** kan være kompostlignende allerede efter 1-2 måneder

Hvornår er dybstrøelse ikke kompost?

- **Dybstrøelse fra kalve.** Dybstrøelse fra kalvebokse med 14. dages udmugning kan ikke betragtes som kompost.
- **Dybstrøelse fra ædepladser.** Gødning fra ædepladsen i en dybstrøelsesstald er ikke kompost.
- **Dybstrøelse fra svinestalde.** Svin, der går på dybstrøelse, fordeler ikke naturligt gødningen over hele matten, som f.eks. kvæg. Dybstrøelse fra svin er derfor ikke "komposteret dybstrøelse", selvom der er gået 6 måneder fra indsættelse af svinene.

Markstak accepteres dog, hvis følgende punkter følges:

- en god struktur i stakken og min. 30 % tørstof.
- der udrulles ca. 25 cm halm, hvor stakken skal ligge.
- stakken opstættes med gødningsspreder.
- stakken sikres lufttilgang: 2 m bred i bunden og ca. 1,5 m høj.

- **Gødning fra pelsdyr.** Det er ikke tilladt at opbevare gødning fra pelsdyr i markstak. Gødningen skal opbevares på godkendt møddingsplads. Det er dog tilladt at opbevare gødning i markstak, hvis det sker i forbindelse med sygdom i besætningen. Reglerne i pelsdyrbekendtgørelsen for opbevaring i markstak skal da følges.

- **Dybstrøelse fra heste.** Selv om tørstofprocenten i dybstrøelse fra heste er over 30, har gødningen ikke gennemgået en komposteringsproces. Frisk hestemøg må derfor ikke udlægges direkte i markstak. Før hestegødningen må oplagres i markstak skal det opbevares på en plads med fast bund og afløb i mindst 3-4 måneder og tørstofindholdet skal være på mindst 30 % i hvert delparti.

- **Fast staldgødning** er ikke kompost. Siden 1990 har det været forbudt at anvende markmøddinger til opbevaring af fast staldgødning. Det er kun tilladt

at anvende markmødding i særlige tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen har meddelt tilladelse.

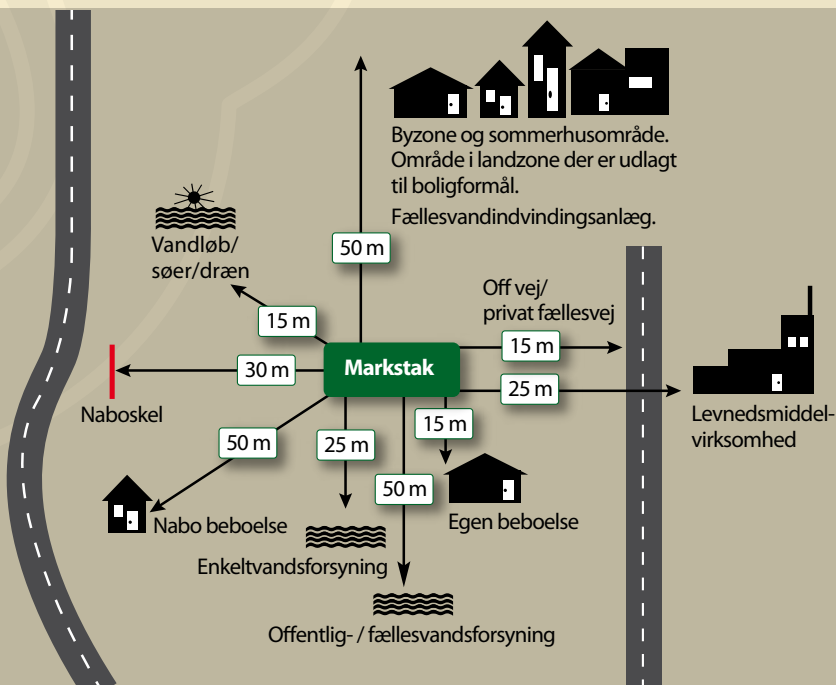
Ensilage

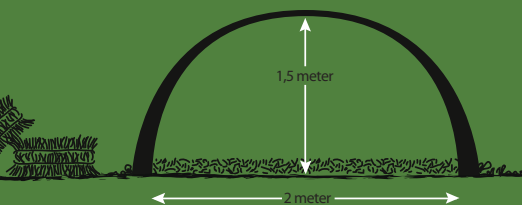
- Ikke saftgivende ensilage må opbevares i markstak. Stakken skal være overdækket. Det skal dog pointeres, at det stadig er landmandens ansvar, at der ikke sker saftafløb, hvis ensileringen foregår direkte på jorden, hvorfor dette bør ske med omhu.

- Landbrugets rådgivningscenter har udarbejdet notat om, hvilke ensilage typer, der kan betegnes som henholdsvis saftgivende og ikke-saftgivende.

- Der gælder de samme afstandskrav, som for kompost i markstak. Ensilagestakken bør kun opbevares samme sted i 2 år.

Er du i tvivl om noget kan du kontakte Team Landbrug, Teknik- og Miljøkontoret i Hjørring kommune.

Materialer til overdækning

- **Kompostdug** – forhandles under produktnavne som fiberdug eller geotextil. Bør have en kvalitet svarende til minimum 100 gram/m² for at sikre, at den er tilstrækkelig robust overfor mekaniske påvirkninger. Dugen bør være UV-stabiliseret, da levetiden ellers er begrænset.
- **Plastfolie** – Leveres i mange forskellige kvaliteter og dimensioner. Det anbefales, at der anvendes en folie med en tykkelse på mindst 0,15 mm for at sikre, at den er tilstrækkelig robust overfor mekaniske påvirkninger.
- **Presenning, tæt** – Leveres i mange forskellige kvaliteter og dimensioner. Presenningen bør være UV-stabiliseret, da levetiden ellers er begrænset.
- **Presenning, vævet** – vævede presenninger skal som minimum være lige så lufttætte som kompostdug.

Fastholdelse af overdækningen

På grund af den omsætning, der vil ske i stakken, synker markstakken sammen efter etablering. Det betyder, at overdækningen kommer til at ligge løst på stakken med risiko for, at den blæser af stakken eller rives itu. Derfor er det nødvendigt, at overdækningsmaterialet fastholdes på stakken. Til dette formål kan f.eks. anvendes halmballer, bildæk, sandsække eller lignende. Som en tommelfingerregel bør stakken overdækkes lige så omhyggeligt som en ensilagestak.

Overdækningen skal tilses jævnlige i løbet af opbevaringsperioden. Skader, i form af huller i overdækningen, skal udbedres.

Hjørring Kommune

Hjørring Kommune
Miljø- & Naturkontoret
Telefon 72 33 33 33
mail@hjoerring.dk
www.hjoerring.dk